

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра організації будівництва та охорони праці

СИЛАБУС навчальної дисципліни

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Освітньо - наукова програма «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»	
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Розрахункова-графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Книш Олексій Ігорович, к.т.н., доцент кафедри організації будівництва та охорона праці
, refordn@gmail.com

Пристаплюк Віктор Петрович, старший викладач odaba.obiop.bgd.@gmail.com
кафедра організації будівництва та охорони праці

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ЗАКОНАМИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧИХ НЕБЕЗПЕК В БУДІВЕЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ, МОЖЛИВОСТЯМИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ В ПРОЕКТНІЙ ПРАКТИЦІ ТА ОСНОВАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА СУБ'ЄКТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ІНДИВІДУАЛЬНИМИ І КОЛЕКТИВНИМИ**

ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ З ОЦІНЮВАННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.

Наприклад: вміння визначати ресурси та резерви виробничих сил будівельної організації в залежності від ступеня важкості та професійного ризику дислокованих робочих місць та проводити ідентифікацію надзвичайних ситуацій, досліджувати умови їх виникнення і розвитку та забезпечувати скоординовані дії що до попередження їх на суб'єкті господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: безпека життєдіяльності; технологія будівельного виробництва, інженерне обладнання будівель, конструкції будівель.

Програмні результати навчання: знати:

- законодавство про охорону праці в галузі будівництва;
- права, обов'язки та відповідальність працівника і керівника підприємства або закладу невиробничої сфери;
- державні нормативні акти про охорону праці (НПАОП), міжгалузеві, галузеві та міждержавні, міжгалузеві нормативні акти (ISO, EC/ET/21);
- організацію цивільного захисту на суб'єкті господарювання;
- заходи з попередження надзвичайних ситуацій;
- організацію робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

володіти:

- навичками з розробки і впровадження безпечних технологій
- методами вибору оптимальних умов і режимі праці;
- методиками проектування робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці;
- системами розробки методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці;
- навичками з надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- методикою прогнозування можливої радіаційної, хімічної, біологічної (бактеріологічної) обстановки, яка може виникнути в наслідок надзвичайних ситуацій;
- методикою оцінки стійкості роботи суб'єктів господарювання до дій різних вражаючих факторів.

вміти:

- використовувати гарантії прав громадян на охорону праці: встановлення робочого часу і часу відпочинку, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці;
- встановлювати контроль та нагляд за станом охорони праці;
- організувати навчання з питань охорони праці;
- організувати атестацію робочих місць за умовами праці;
- проводити ідентифікацію надзвичайних ситуацій, досліджувати умови їх виникнення і розвитку та забезпечувати скоординовані дії що до попередження їх на суб'єкті господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків;
- практично здійснювати заходи захисту персоналу і населення, в межах своїх повноважень, від наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха і застосування зброї

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	2	2	-	5
2	Система управління охороною праці в організації	4	4	-	10
3	Гігієнічна оцінка умов праці, оцінка технічного та організаційного рівнів робочого місця	2	2	-	12
4	Єдина державна система цивільного захисту та повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту.	2	2		5
5	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	4	4		14
6	Запобігання надзвичайним ситуаціям, реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків.	2	2		12
	Всього	16	16	-	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Охорона праці в будівництві» складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Індивідуальна контрольна робота (виконання та захист)	1	30	50

Аудиторна контрольна робота	1	15	25
Поточний контроль знань 2	1	15	25
Разом		60	100

Індивідуальна контрольна робота (виконання та захист) передбачено з розділів «Система управління охороною праці». Виконується студентами в аудиторії і складається з кейсів індивідуальних завдань (задач). В цій роботі розглядається виробнича ділянка, робоча зона будівельного об'єкту, будівельне обладнання тощо. Студенту запропонований ризик орієнтований розрахунок руху робочої сили із встановленими показниками якості виробничого процесу. Головна задача - побудувати систему технологічних режимів експлуатації ділянки, та запропонувати відповідні заходи безпеки.

Методичні рекомендації щодо вибору варіанту завдання індивідуальної контрольної роботи та її виконання наведено у [4, 5].

Контрольна робота за темами 3-6 виконується студентами в аудиторії і складається з тестів (23 тестових питань та 2 індивідуальних задач), наприклад:

1. Які пункти відносяться до завдань цивільного захисту:

1 – Запобігати виникненню н/с.

2 – Сповіщення населення про загрозу.

3 – Проведення заходів щодо зменшення збитків і втрат під час н/с.

4 – Захист населення від дії н/с.

5 – Організація життєзабезпечення населення під час дії н/с.

6 – Пункти 1 – 5

7 – Пункти 2 – 5

Два рази за семестр проводяться експрес контроль по вирішенню задач з оцінки обстановки, наприклад:

1. Визначити допустиму тривалість перебування аварійної команди в будинку під час рятувальних робіт, коли рівень радіації на відкритій місцевості склав 23 мР/год , установлена доза опромінення 20 мР,к=10.

1- 5,7; 2- 6,7; 3- 7,7; 4- 8,7; 5- 9,7; 6- 10,7.

2. Визначити дозу, яку отримали робітники, що працювали на відкритій місцевості 1 добу за умов, коли на початку їх роботи рівень радіації становив 11 мР/год, а в кінці - 1 мР/год.

1- 111; 2- 122; 3- 133; 4- 144; 5- 155; 6- 166.

Один раз в семестрі проводиться поточний контроль знань – **варіативний бліц контроль ключових термінів теоретичної частини** (20 тестових питань), наприклад

14. Виробнича втома, її види і причини.

15. Вимоги безпеки до конструкції виробничого обладнання та робочих місць

16. Психофізіологічне обґрунтування режиму праці і виробництва.

17. Вимоги безпеки про виконання робіт підвищеної небезпеки.

18. Ергономічні вимоги до систем управління виробничим обладнанням.

19. Фізіологічні і психологічні функції людини в процесі праці.

20. Трудові функції працівника в умовах сучасного виробництва. 21. Європейська модель економічного стимулювання охорони праці.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Інтегрований курс безпеки життєдіяльності (теоретичні основи): Навч. посіб. - Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2009. - 200 с.
2. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: "Думка", 2010. - 152 с.
3. Дашковська О.П., Книш О.І. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Організація будівництва" для студентів галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» спеціалізації «Теплогазопостачання та вентиляція» освітнього рівня «бакалавр» Одеса: ОДАБА, 2018. – 23 с.
4. Дашковська О.П., Книш О.І. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» ОКР «магістр» Одеса: ОДАБА, 2015. – 27 с.
5. Дашковська О.П., Книш О.І. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Охорона праці у галузі» для студентів спеціальності 8.05050308 "Підйомно-транспортні, дорожні, меліоративні машини і обладнання" ОКР магістр денної та заочної форми навчання Одеса: ОДАБА, 2015. – 46 с.
6. Дашковська О.П., Книш О.І. Методичні вказівки до виконання практичних робіт і контрольної роботи в аудиторії з курсу «Охорона праці в галузі» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» спеціальності 7.02020501 «Образотворче мистецтво» ОКР «спеціаліст» денної форми навчання Одеса: ОДАБА, 2015. – 51 с.
7. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навчальний посібник / С. Апостолюк, В.С. Джигирей, А.В. Апостолюк та ін. - К.: Знання, 2006. - 215 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Законодавство України про охорону праці. - в 3-х т. - К., 1995. В редакції Закону https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-15_VPR, 2003, № 2, ст.10}
2. Закон України "Про охорону праці". //Голос України, №224, 14.10.1992. Редакція від 20.01.2018, підстава 2249-12
3. Закон України „Про охорону праці” від 21 листопада 2002 року. Кодекс законів про працю України. Офіційне видання. К.: Атіка. 2004. 120 с.

4. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. з наступними змінами і доповненнями // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
6. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці». 19.
7. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини". - "Освіта України", № 50, 12.12.97.
20. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SA8000: 2001 Social Accountability International.
8. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
9. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems–Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
10. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001